

Titulació	Tipus	Curs
Dret	OP	4

Professor/a de contacte

Nom : José Carlos Remotti Carbonell

Correu electrònic : josecarlos.remotti@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'assignatura de Drets Fonamentals no requereix d'uns requisits previs, però es recomanable haver superat les assignatures d'Organització Constitucional de l'Estat, Dret Constitucional I (realitzades a primer curs) i, en particular, Dret Constitucional II (realitzada a segon curs) corresponents al Grau de Dret. Aquesta assignatura també s'ofereix a estudiants de Programes de Mobilitat internacional, així com a estudiants d'altres Graus de Ciències Socials afins.

La docència de l'assignatura s'impartirà tenint en compte la perspectiva dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Objectius

Drets Fonamentals és una assignatura optativa que s'imparteix en sessions de tres hores cada sessió durant el segon semestre. Aquesta assignatura pretén aprofundir en els coneixements sobre drets fonamentals específicament a través de l'estudi d'una selecció de temes i qüestions actuals en aquesta matèria.

En un món globalitzat i europeïtzat, els drets fonamentals reconeguts a les Constitucions i a escala supranacional han d'encarar al segle XXI nous conflictes i donar resposta a realitats noves, com ara l'impacte dels avanços científics, els problemes de la multiculturalitat, l'irrupció de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació (TICs i especialment Internet), la incidència de la crisi econòmica i financera global i l'aparició d'un catàleg obert permanentment de situacions i problemes socials, culturals i també jurídics que precisen encarar-se des dels drets fonamentals.

En aquest món globalitzat i europeïtzat, amb un nou context científic, tecnològic, econòmic, però també amb noves realitats socials i culturals, aquesta assignatura pretén un important grau d'internacionalització en els seus continguts (selecció de temes) i en el seu desenvolupament (a més de l'anàlisi de la jurisprudència del Tribunal Constitucional espanyol, s'examinarà jurisprudència d'altres jurisdiccions equiparables del Dret Comparat, i de l'àmbit europeu i internacional, així com documentació d'interès nacional i supranacional).

Els objectius principals de l'assignatura són que l'estudiant assoleixi:

- Una formació especialitzada sobre Drets Fonamentals.
- L'estudi a través de casos i la resposta jurídica a temes d'actualitat i/o emergents amb acreditada projecció futura.
- Els fonaments jurídics i una bona utilització de jurisprudència, fonts i documentació diverses d'àmbit nacional, internacional i supranacional.
- Una actitud crítica, reflexiva i conscient dels nous problemes i reptes dels drets fonamentals.

Resultats d'aprenentatge

1. Gestionar informació de manera eficient: poder assimilar un volum de dades considerable en un tems limitat.
2. Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.
3. Utilitzar diferents tecnologies de la informació i la comunicació.
4. Comprendre la vinculació, tant dels poders públics com de les persones, amb els valors, els principis i els drets constitucionals, i assumir-ne la projecció sobre tot l'ordenament.
5. Demostrar que es coneixen els continguts bàsics de la matèria.
6. Conèixer la funció desenvolupada per la Constitució com a marc de convivència democràtic i base i fonament de l'ordenament jurídic.
7. Conèixer la funció legitimadora dels drets fonamentals en l'ordenament, en tota societat democràtica, i saber que el reconeixement, la garantia i l'eficàcia dels drets fonamentals constitueixen l'element material del sistema democràtic.
8. Conèixer el caràcter normatiu, objectiu i institucional dels drets, els seus elements configuradors, els límits dels drets i la seva possible suspensió, així com els mecanismes de defensa i garantia dels drets.
9. Comprendre la necessitat de dotar d'eficàcia els drets fonamentals, ja que no n'hi ha prou amb la mera declaració d'aquests drets.
10. Saber que els drets no són il·limitats i, per tant, conèixer les fonts legítimes i constitucionals de límits dels drets.
11. Establir els casos en els quals pot ser procedent la suspensió dels drets, sia en supòsits excepcionals com en els de suspensió individual de drets.
12. Definir els diferents mecanismes de defensa i garantia dels drets.
13. Analitzar i valorar juridicoconstitucionalment diferents problemes actuals de la societat.
14. Comprendre que els diferents problemes actuals de la societat s'han de tractar des de la tolerància i el respecte de la diversitat, els drets fonamentals i el lliure desenvolupament de la personalitat, propis d'un estat social i democràtic de dret.
15. Establir que els problemes socials actuals no tenen una única solució possible vàlida, sinó que democràticament i constitucionalment poden tenir diferents solucions vàlides.
16. Conèixer diferents fórmules i camins vàlids constitucionalment per trobar sortides als diferents problemes actuals de la societat.
17. Valorar la diversitat i la pluralitat de la societat.
18. Comprendre la necessitat pròpia de qualsevol societat de dotar-se d'una determinada organització política que garanteixi una mínima convivència.
19. Identificar quins són els elements que configuren l'estat i quins són els que el diferencien d'altres organitzacions polítiques de la societat.
20. Valorar críticament el futur de l'estat com a forma d'organització de la societat.
21. Conèixer les causes que originen l'aparició de l'estat i les característiques que el diferencien d'altres formes d'organització política, assumint que l'organització política d'una societat no implica necessàriament l'existència d'un estat.
22. Identificar les diferents formes que pot assumir l'estat i les funcions que ha desenvolupat i que desenvolupa actualment.
23. Conèixer l'ordenament jurídic i el sistema de fonts del dret tant d'ordre estatal, autonòmic i comunitari com internacional, així com les regles d'aplicació.
24. Comprendre els riscos per als drets que es poden originar a causa de les noves tecnologies.
25. Identificar els diferents mecanismes processals de protecció i garantia dels drets.
26. Analitzar el contingut de les normes jurídiques, des del prisma constitucional.
27. Tenir, en qualsevol anàlisi que es faci, una visió integradora de la complexitat jurídica normativa, que inclogui una perspectiva conjunta i sistemàtica de les normes autonòmiques, estatals i europees.
28. "Apreciar la diversitat constitucional i organitzativa dels diferents estats integrants de la Unió Europea. Conèixer-ne les semblances i les diferències en relació amb les principals institucions constitucionals, les fonts i el control jurisdiccional; les seves relacions amb la Unió Europea; la configuració de les tradicions constitucionals comunes."
29. Ser conscient que, a la Unió Europea, conviuen diferents estats democràtics que tenen una gran diversitat organitzativa i constitucional.
30. Identificar quines són les principals diferències i semblances respecte a l'organització institucional, la normativa i l'organització jurisdiccional.
31. Reconèixer els diferents mecanismes utilitzats pels estats per a relacionar-se amb la Unió Europea.

32. Apreciar l'existència de determinades tradicions constitucionals comunes entre els diferents estats de la Unió Europea.

Continguts

PROGRAMA DE DRETS FONAMENTALS

Tema 1: Els drets fonamentals al segle XXI

1. Evolució històrica i perspectiva comparada. Els elements configuradors dels drets
2. Els drets fonamentals a la Constitució Espanyola, al Dret de la Unió Europea i en altres sistemes de protecció de drets
3. Globalització i justícia global. Drets, valors i garanties
4. Reptes dels drets fonamentals al constitucionalisme del segle XXI: els drets en situacions de conflicte

Tema 2: Drets fonamentals en el constitucionalisme multinivell

1. La protecció en el Consell d'Europa. El Tribunal Europeu de Drets Humans
2. La protecció a la Unió Europea: El Tribunal de Justícia i altres òrgans de protecció
3. La protecció internacional: El Tribunal Penal Internacional i altres tribunals de protecció dins l'àmbit de Nacions Unides
4. La sujecció del dret espanyol a l'àmbit jurídic internacional i europeu

Tema 3: Igualtat i no discriminació en el multinivell jurídic global

1. Igualtat de gènere en un món global
2. Configuració genèrica i manifestacions específiques de la igualtat i la no discriminació.
3. La protecció de les minories
4. La protecció de les persones en situació de vulnerabilitat

Tema 4: La societat de la informació en el multinivell jurídic

1. Llibertat d'expressió e informació. Manifestacions generals i específiques
2. Protecció de dades: dret a l'oblit a Internet, videovigilància, dades biomètriques i *cloud computing*
3. Secret de les comunicacions i secrets oficials
4. Noves tecnologies a l'àmbit laboral

Tema 5: La tutela efectiva multinivell dels drets i llibertats

1. Elements configuradors generals i específics

2. Accés a la justícia
3. Garanties processals del procés equitatiu
4. Interrelacions jurisdiccionals multinivell

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Estudi. Cerca i anàlisi de bibliografia, normativa, jurisprudència i documentació. Lectures de materials, anàlisis i síntesis de textos.	30	1,2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Preparació d'un treball escrit sobre una qüestió monogràfica de l'assignatura	18	0,72	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Elaboració de treballs i activitats. Activitats d'avaluació contínua.	20	0,8	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10
Classes magistrals	22	0,88	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10
Avaluació	5	0,2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tutories: activitats presencials individuals o en grup orientades al desenvolupament dels coneixements i resolució de problemes d'aprenentatge	5	0,2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9
Discussió sobre casos pràctics	22	0,88	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10

El procés d'aprenentatge se centra en el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant individual i grupalment, sent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les tècniques i les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es basa en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1. Classes magistrals: on els estudiants adquireix a través de la transmissió de coneixements del professor / professora les bases conceptuals de la matèria i senta el marc jurídic normatiu i jurisprudencial.

1.2. Classes de seminari: com a espai d'aprenentatge on els estudiants assumeixen un rol preferentment actiu per a, juntament amb el professor / professora, analitzar i interpretar preguntes, qüestions o casos prèviament elaborats a fi de desenvolupar i consolidar el contingut essencial explicat en les classes teòriques.

2. Activitats supervisades: Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor / professora. Es tracta de la solució d'algun supòsit pràctic en aula, elaboració d'algunes fitxes de sentències i / o normativa o bé de la realització d'esquemes o escrits de redacció desenvolupada d'alguns epígrafs de l'assignatura o de lectures complementàries de monografies o articles doctrinals.

3. Activitats autònomes: es tracta d'activitats en les quals l'estudiant s'organitza el temps i esforç de manera autònoma sigui de manera individual o grupal .

3.1 Estudi de l'assignatura.

3.2 Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula. Es tracta de casos pràctics proposats amb antelació suficient pel professor o bé de l'elaboració de recensions crítica de llibres i lectures o fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules.

3.3 Cerca de bibliografia, jurisprudència i materials per a la resolució dels casos pràctics, complementar les qüestions teòriques

3.4. Elaboració de treballs de curs, informes, etc.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Realització d'activitat o activitats pràctiques individuals o en grup	25%	13	0,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 24, 25, 28, 32
Prova final de conjunt	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32
Realització d'un treball escrit de recerca individual o grupal sobre un tema objecte de l'assignatura assenyalat pel professor/	25%	13	0,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 24, 25

1. Avaluació continuada.

El sistema d'avaluació consistirà dels següents ítems:

- Prova final de conjunt de l'assignatura amb un pes sobre la nota final del 50%
- Realització d'un treball de recerca individual o grupal sobre un tema assenyalat pel professor/a. El seu pes sobre la nota final serà del 25%
- Realització individual o grupal d'activitat o activitats pràctiques específiques (solució de casos, realització d'informes, ressenyes, escrits jurídics, dictàmens...). el seu pes sobre la nota final serà del 25%. Es podrà valorar l'assistència així com la participació en classe. Es tracta de participació activa al llarg de l'assignatura, de qualitat, jurídicament fonamentada, adequada i pertinent als temes tractats.

A l'inici del curs el professor o professora presentarà el programa de l'assignatura previst en aquesta guia, indicant els temes que es tocaran. Així també presentarà el cronograma d'activitats docents (teories i pràctiques), i concretarà els temes del treball de recerca i indicarà el número i forma de les activitats pràctiques, així com la seva data de realització i si es realitzaran de manera individual o grupal.

L'alumnat serà avaluable si ha realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professor/a de l'assignatura pot considerar a l'estudiant com no avaluable.

L'assistència a les classes de teoria i de seminaris serà obligatòria, excepte en cas de causa degudament justificada. A tals efectes el professor o professora podrà establir mecanismes de control d'assistència i podrà establir un percentatge mínim d'assistència a classes, el qual no podrà ser inferior al 85%. En tals casos, d'establir-se aquest mecanisme i no aconseguir-se aquest percentatge mínim d'assistència la qualificació serà de no Avaluable.

L'alumnat que suspengui l'avaluació continuada podrà presentar-se a la reavaluació en la data, hora i lloc que sigui establert per la direcció de la titulació. La reavaluació només podrà realitzar-se si l'estudiant ha seguit

l'avaluació continuada conforme al criteri assenyalat en el paràgraf anterior.

2. Avaluació única

L'estudiantat que l'hagi sol·licitat i se li hagi concedit podrà presentar-se a una avaluació única.

L'avaluació única constarà de tres parts i cerca que l'estudiantat pugui acreditar haver aconseguit els objectius i els resultats d'aprenentatge, i les habilitats i competències establerts per a l'assignatura. La primera part, consistirà en una prova o examen de tota l'assignatura de característiques semblants al realitzat en la prova final de l'avaluació continuada que tindrà el pes de 50% de la nota. La segona part estarà referida a una activitat o cas pràctic amb un pes de 25% de la nota final, mentre que la tercera part podrà girar sobre l'elaboració de dictàmens, documents jurídics, anàlisis de legislació o jurisprudència amb un pes del 25% restant.

Aquesta avaluació única tindrà, en el seu conjunt, un grau de dificultat semblant a l'exigit en l'avaluació continuada. S'aplicarà el mateix criteri per a determinar la condició de no avaluable que s'aplica per a l'avaluació continuada.

Aquestes indicacions també seran exposades al campus virtual /Moodle.

En aquesta assignatura no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial en les activitats que siguin avaluables, el professor o professora l'autoritzi expressament en cadascun dels casos. En el supòsit que en alguna activitat avaluable es permeti expressament el seu ús, aquest estarà restringit a la cerca de bibliografia, informació, o materials de suport o a traduccions. En tals casos l'estudiantat haurà d'identificar clarament les parts que hagin estat generades per aquesta tecnologia, especificant les eines de IA utilitzades i incloent una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència en l'ús de la IA en les activitats avaluables es considerarà com una falta d'honestat acadèmica i podrà comportar la nota de 0 en l'activitat.

En cas que l'estudiant copii, intenti copiar, cometi plagi o sigui descobert amb algun dispositiu prohibit en alguna activitat o prova d'avaluació, tindrà un 0 en aquest acte d'avaluació i notificarà el fet al Deganat de la Facultat, presentant un informe sobre les circumstàncies i evidències del fet produït per a sol·licitar l'obertura d'un eventual expedient disciplinari a l'estudiant. Aquesta activitat d'avaluació no serà recuperable. En cas de reiteració d'aquesta o aquestes conductes en els actes d'avaluació de l'assignatura l'estudiant suspèn l'assignatura amb un 0.

Bibliografia

Bibliografia i materials

A) Bibliografia obligatòria.

A l'inici del curs el professor/a indicarà les pautes respecte de la bibliografia, lectures, i altres materials específics objecte d'avaluació.

B) Bibliografia recomanada

Manuale de Dret Constitucional: vegeu la part relativa a Drets Fonamentals

CASSESE, Sabino: *El Derecho global: Justicia y democracia más allá del Estado*. Ed. Derecho Global, Sevilla, 2010.

FREIXES, Teresa: "La Constitución y el sistema de derechos fundamentales y libertades públicas". En E. Alvarez (Coord.) *Administraciones Públicas y constitución. Conmemoración del XX aniversario de la*

Constitución. Instituto Nacional de Administración Pública, Madrid, 1998.

Constitución y derechos fundamentales. Promociones y Publicaciones Univesitarias, Barcelona, 1992.

Maletín de Recursos Género y Ciencia. Con M.Sales, M.A. Gensana, F. Zapata e I. Sánchez de Madariaga. UAB - Ed. Experimenta, Madrid 2013.

GAVARA, Juan Carlos, DE MIGUEL, Josu y RAGONE, Sabrina: *El control de los cybermedios*. Bosch, Barcelona, 2014.

GOMEZ, Yolanda: *Constitucionalismo multinivel: Derechos fundamentales*. Sanz y Torres, 2011.

REMOTTI, José Carlos: *La Corte Interamericana de Derechos Humanos*. Instituto Europeo de Derecho, Barcelona 2003.

Programari

L'assignatura no exigeix un programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt